

men i modfat Tilfælde vil Forholdet kun blive til Fortyrrelse for den fri Udvikling. Det er derfor, jeg hævder, at den ærede Regjering igjennem sin Konseilspræsident har fremsat en urigtig Grundlovsfortolkning, naar han hævder Regerettigheden. Selv om vi nu gik ind paa Regerettigheden, hvad vil det da sige i den ærede Regjerings Mund? Det vil ikke sige væsentlig Andet end at kun naar vi høre os ind under den anden Billie, saa anerkendes vor Billie, thi naar der forlanges at først naar vi ere enige med den anden Billie, der er ugaaget fra helt andre Forudsætninger end vi, først da vil man agte paa vor Stemme, saa er det det Samme som at lænkebinde Folkets Frihed ind under de Privilegeredes Forrettheder. Det er for mig det Alvorligste; naar vi ikke havde faaet dette frem hos den høitagtede Regjering, kunde det maaske have stillet sig anderledes, men nu gjælder det ikke om de enkelte Kræfter paa Træet, men om Træets rette Betjning for vort Folks Frihedsliv og for vort Fædreland. Det gjælder, om vi skulle godkjende en Fortolkning, gjennem hvilken man faktisk kan indføre en aldeles væsentlig Grundlovsforandring, langt væsentligere end den, vi indførte i 1866. Banen er den anden Natur, og Sedvanen kan i politiske Forhold komme til ligesom at faae Magt ud over den positive Ret, og derfor vi høre os under den Fortolkning, Regjeringen har givet, da drive vi efterhaanden bort fra den rette Strøm og undertaste Folkets Frihed de Enkeltes Jorgodtbefindende. Nu er Spørgsmaalet først dette, om da det Forslag, som jeg har tilladt mig at fremsætte, er det rette Middel i det rette Dødblik og lige overfor de Rette. Jeg har set fremsat — man ser jo saa meget skrevet — at man kunde optage visse enkelte Forslag enten f. Ex. i Finantsloven eller i andre Love, fastholde disse enkelte Bestemmelser og saaledes gjøre Regjeringens Stilling endnu mere broget. Det er for det Første efter min Opfattelse ikke et rigtigt Middel, og det er heller ikke saa aabent og ærligt som det andet. Det er for det Første ikke rigtigt fordi det ikke rammer, som det skal, Hovedet paa Sømmet det vildleder derhos Folkets Begreber med Denkm. til det, hvorom der strides. Der strides ikke om denne eller hin Paragraf eller denne eller hin Bestemmelse i en eller anden Lov, men der strides om det gamle System med sine Særheder skal vedblivende staa trods den vaagnende Frihed og det vaagnende Folkeliv, eller om vi skal gaa ind paa et nyt, og dette kan ikke klæres for Folket ved, at man fortæber sig i eller piller nitten Gryn, men derved, at man stiller Spørgsmaalet rent og klart frem, og at der overfor en Situation som denne gives et klart og tydeligt Svar. Jeg har dernæst hørt — thi Naad kan man have nok af, men gode Naad ere dyre — at man i Grunden ikke skulde gaa denne Vej, at man skulde rette

Angrebet ikke imod Regjeringen, men imod Landstinget. Jeg forstaaer ikke denne Betragtning, thi den Hindring, der ligger nærmest paa vor Vej, maa man dog formentlig paa en eller anden Maade se at faae bort først, maaske det da vil vise sig, at det man troede var en anden Hindring, slet ikke er det, og det er min Forhaabning, at det ikke er det, det er min Forhaabning, at naar vi opfatte Grundloven ret, og man stiller Regjeringen i god Forstaaelse med Folket, da vil det andet Thing ret forstaa sin betydningsfulde Opgave for den rolige Udvikling af Friheden. Vi ville om end igjennem Kamp, om end fordrende et kraftigt udviklet politisk Liv, kunne gaa fremad paa denne Maade, det er min Tro og mit Haab, men man komme i alt Fald ikke og sige os, at det er den fri Forfatnings Styk, hvis vi f. Ex. nedlægge Vaabnene og ikke gjøre det, thi saalange Folket ikke indstættier i Folkethinget et fast flertal flertal, som det kan, og saalange dette flertal ikke varetager den Opgave, som Folket har givet det, saalange har man ikke benyttet den nyværende Forfatning, og hvorfor skal man da traagte efter noget Andet. Nej, det kan være en Forfatning, der kunde være Styk i, hvis man lod et kraftigt Middel ubenyttet for det rette Dødblik, men det er Forfatningen i Ens eget Indre, der ikke selv griber det rette Middel eller tror at have et andet, der kan bruges, men som ikke er det rette. Nu kan jeg imidlertid godt tænke mig, selv om det ikke ofte nok er fremsat, at der om Anvendelsen af dette Middel kan reise sig Indsigelse og væsentlige Modgrunde. Jeg skal optage et Par af disse. Man siger, at Regtelsen af Finantsloven staa paa Randen af det Revolutionære. Hvorfra man nu har faaet denne Lære, ved jeg ikke, jeg har aldrig opfattet det saaledes, jeg er hjerender, at det er et Vaaben, man kun skal bruge i ganske særegne paatrængende Tilfælde, men det er et Vaaben, der kan bruges, og naar vi ikke skulle bruge det i ganske særegne Tilfælde, hvor det egentlig gjælder om at værne om Grundloven, naar mon man da skulde bruge det? Ingen Stat kan optrædes, ingen Udgift afholdes, uden Finantsloven. Det er sandt, det siger § 49 i Grundloven, og det er en Befæstning, som vi skulle holde paa. Men set nu, at der ingen Finantslov var fra i Dag, hvis vi forkastede den, eller at der ingen var om nogle Dage, vilde der da alligevel være noget Revolutionært ved at negte den? Ja, vi ere jo Begyndere paa en saadan Vej; men der er efter min Opfattelse ikke den ringeste Tvivl om, at dersom den Regjering, som vi have negtet en Finantslov, i samme Dødblik kommer og siger: Vi vilde at opløse Jer og at spørge Folket, giv os to Maaneders Bevilling, saa vilde Oppositionen, naar der ikke forelaa noget som helst Misbrug af Oplosningsretten, hvad der f. Ex. i nærværende Tilfælde ikke kan være Tale om, utvivlsomt bered-